

Nisan 2021 İfade Özgürlüğü İhlalleri Raporu

(Bu rapor, İHD, TİHV ve DSKG iş birliği ile hazırlanmıştır)

1. İdari Yasaklar, Kolluk Müdahalesi

- 01: Adana** Öğrenci Dayanışması tarafından, tutuklanan öğrencilerin serbest bırakılması ve özerk üniversite talebiyle Gençlik Meydanı'nda yapılmak istenen basın açıklaması polis tarafından engellendi.
- 01: Şanlıurfa** AKP Milletvekili İbrahim Halil Yıldız'ın korumalarının saldırısında eşini ve iki çocuğunu kaybeden Emine Şenyaşar'ın Adliye binası önünde "Adalet" talebiyle başlattığı oturma eylemine polis müdahale etti. Oğlu Ferit Şenyaşar darp edildi, yerde sürüklendi ve hastaneye kaldırıldı. Şenyaşar, avukatlarıyla birlikte kendisini darp eden polisler hakkında Urfa Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundu.
- 03: Adana** Ev baskınlarında 8 kişi 'örgüt propagandası yapmak' ve 'gösteri ve yürüyüşlere katılma' iddiasıyla gözaltına alındı.
- 04: Şanlıurfa** PKK Lideri Abdullah Öcalan'ın yaş günü kutlaması için doğduğu yer olan Halfeti ilçesine bağlı Ömerli köyüne gitmek isteyen DTK, TJA, DBP ve HDP'den oluşan 15 araçlık konvoyu durduran asker ve polisler valilik yasağını gerekçe göstererek ilçeye girmelerine engel oldu.
- 05: Bursa** Cumhuriyet Savcılığı PKK Lideri Abdullah Öcalan ile ilgili avukatlarının yaptığı başvuruya cevap vermedi.
- 05: İstanbul** İşten çıkarılan Kocaeli Migros çalışanlarının Migros Yönetim Kurulu Başkanı Tuncay Özilhan'ın Beykoz'daki villasının önünde yapmak istedikleri basın açıklamasına müdahale eden polis fiziksel güç kullanarak işçileri gözaltına aldı.
- 06: İstanbul** PKK'ye yönelik bir soruşturma kapsamında İstanbul'da yapılan ev baskınlarında 8 kişi gözaltına alındı.
- 08: Artvin** Sol Parti il başkanı, parti binasına asılan İstanbul Sözleşmesi ile ilgili pankart gerekçe gösterilerek gözaltına alındı.
- 08: Hatay** Polis İskenderun'a bağlı Akçay mahallesinde yapılmak istenen taş ocağı ile ilgili düzenlenen Çevre Etki Değerlendirme toplantısını protesto edenlere müdahale ederek Sosyalist Yeniden Kurtuluş Partisi (SYKP) üye ve yöneticisi 4 kişiyi gözaltına aldı.
- 08: İstanbul** İşten çıkarılan Kocaeli Migros çalışanlarının ve desteğe gelenlerin Migros Yönetim Kurulu Başkanı Tuncay Özilhan'ın Beykoz'daki villasının önünde yapmak istedikleri

basın açıklamasına polis müdahale etti, fiziksel güç kullanarak 36 kişiyi gözaltına aldı.

- 09: Bursa** CHP tarafından reklam panolarına asılan ve üzerinde "128 milyar dolar nerede" yazılı afişler savcılık talimatıyla indirildi.
- 10: Diyarbakır** TJA ve HDP Kadın Meclisi tarafından "İstanbul Sözleşmesi'ni sokaklarda kazandık, sokaklarda savunacağız" şiarıyla Diyarbakır Kayapınar ilçesi Dünya Kavşağı'nda yapmak istediği yürüyüşe polis tarafından engellendi.
- 11: Edirne** CHP tarafından reklam panolarına asılan ve üzerinde "128 milyar dolar nerede" yazılı afişler savcılık talimatıyla indirildi.
- 13: Edirne** CHP tarafından reklam panolarına asılan ve üzerinde "128 milyar dolar nerede" yazılı afişler ikinci kez savcılık talimatıyla indirildi.
- 13: İstanbul** CHP il binasına ve 39 ilçe binasına asılan ve üzerinde "128 milyar dolar nerede" yazılı afişler savcılık talimatıyla indirildi.
- 13: İzmir** Konak'ta İstanbul Sözleşmesinin feshi kararının Cumhurbaşkanlığı İletişim Bürosu önünde protesto eden 4 kadın darp edilerek gözaltına alındı.
- 13: Kocaeli** CHP tarafından reklam panolarına asılan ve üzerinde "128 milyar dolar nerede" afişi Büyük Şehir Belediyesi tarafından indirildi.
- 14: Diyarbakır** PKK Lideri Abdullah Öcalan'a yönelik tecrit uygulamalarını protesto etmek üzere hapishanelerde başlatılan ve 139 gündür devam eden süresiz dönüşümlü açlık grevlerine ilişkin Bağlar İlçesi Koşuyolu Parkı İnsan Hakları Anıtı önünde yapılmak istenen basın açıklaması engellendi, HDP, TJA, TUAY-DER üye ve yöneticileri ile çok sayıda yurttaş oturma eylemi yaptı.
- 14: İstanbul** Kocaeli'nin Migros deposunda çalışan ve işten çıkarılan işçilerin Migros Yönetim Kurulu Başkanı Tuncay Özilhan'ın Beykoz ilçesinde villasının önünde yapmak istedikleri basın açıklamasına müdahale eden polis 14 kişiyi gözaltına aldı.
- 15: Ankara** 1 Mayıs ile ilgili bildiri dağıtan gruba müdahale eden polis 8 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.
- 15: Denizli** Valilik Koronavirüs tedbirleri gerekçesiyle 1 ay süreyle eylem, basın açıklaması ve gösteri yürüyüşlerini yasakladı.
- 15: İstanbul** PTT-SEN üyesi oldukları gerekçesiyle işten çıkarılan PTT işçilerinin SGK İl Müdürlüğü önünde yapmak istedikleri basın açıklamasına polis müdahale etti, 8 kişiyi gözaltına aldı.
- 15: İstanbul** Sağlık meslek örgütlerinin 'Yaşam hakkımızdan vazgeçmiyoruz, ölümleri durdurun' talebiyle İl Sağlık Müdürlüğü önünde yapmak istedikleri yürüyüşü polis engelledi.
- 15: Diyarbakır** Koronavirüs salgını nedeniyle yaşamını yitiren SES Diyarbakır Şube eski yöneticilerinden Cuma Kurt için İl Sağlık Müdürlüğü binası önünde Amed Sağlık

- Platformu tarafından yapılmak istenen anma etkinliği, "Kurum içi" olduğu gerekçesiyle polis tarafından engellendi.
- 16: Aydın** Valilik Koronavirüs tedbirleri gerekçesiyle 1 ay süreyle geniş katılımlı etkinlikleri yasakladı.
- 16: Edirne** Valilik il genelinde her türlü eylem ve etkinliğin 14 gün süreyle yasaklandığını açıkladı.
- 16: Gebze** Sendikalar Birliği tarafından 1 Mayıs kutlamaları için yapılan başvuru, kaymakamlık tarafından eylem ve etkinliklere yönelik valilikçe alınan yasaklama kararı gerekçe gösterilerek reddedildi.
- 16: İstanbul** Bayrampaşa Belediyesi'nde işten atılan işçilerin işlerine geri dönmek talebiyle bina önünde yapmak istedikleri basın açıklamasını polis engelledi.
- 16: İstanbul** HDP Sultangazi İlçe binasına İstanbul Sözleşmesi ile ilgili asılan pankart polis tarafından kaymakamlık kararı gerekçe gösterilerek indirildi.
- 16: İstanbul** Kartal Kaymakamlığı ilçe genelinde her türlü eylem ve etkinliğin 1 ay süreyle yasaklandığını açıkladı.
- 16: İstanbul** Kayı İnşaat işçileri tarafından şirketin konkordato ilan etmesine ilişkin davanın görüleceği Kartal adliyesi önünde yapılmak istenen basın açıklaması polis tarafından engellendi.
- 16: Kocaeli** Valilik, il genelinde geniş katılımlı her türlü eylem ve etkinliğin 1 ay süreyle yasaklandığını açıkladı.
- 17: Edirne** Sol Parti il binasına asılan "İstanbul Sözleşmesi Bizimdir" yazılı pankart, valiliğin afiş yasağı olduğu gerekçesiyle polis tarafından indirildi.
- 19: Batman** Koronavirüs nedeniyle yaşamını yitiren Barış Anneleri Meclisi Üyesi Muhlise Kına'nın Akça köyünde bulunan mezarına, aralarında HDP'li milletvekili ve görevden alınan kent belediyesi eşbaşkanlarının da bulunduğu grup tarafından yapılmak istenen ziyaret, "Örgüt propagandası yapılacağı" yönündeki bir ihbar gerekçe gösterilerek polis tarafından engellendi.
- 19: İstanbul** Valilik,i il genelinde geniş katılımlı her türlü etkinliğin 17 Mayıs 2021 tarihine kadar yasaklandığını duyurdu.
- 20: İzmir** 1 Mayıs afişlemesi yaptıkları gerekçesiyle 3 kişi gözaltına alındı.
- 22: İstanbul** Esenyurt ilçesinde 1 Mayıs bildirisi dağıtan halkevi üyelerine müdahale eden polis 7 kişi gözaltına aldı.
- 22: İstanbul** Kadıköy ilçesinde 1 Mayıs ile ilgili yapılmak istenen basın açıklamasına müdahale eden polis biri avukat 41 kişi gözaltına aldı.
- 22: Manisa** Valilik Emek Partisi ve Emek Gençliğinin işçi duraklarına astığı 1 Mayıs Afişlerini kaldırttı.

- 22: Manisa** Valilik Koronavirüs tedbirleri gerekçesiyle 1 ay süreyle eylem ve etkinlik yasağı getirdi.
- 23: İstanbul** Sarıgazi Mahallesi'nde 1 Mayıs ile ilgili afiş asan gruba müdahale eden polis 8 kişiyi gözaltına aldı.
- 25: Rize** İkizdere ilçesindeki İşkencedere Vadisi'ne yapılmak istenen taş ocağına engel olmak için yapılan doğa nöbetine müdahale eden jandarma 15 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.
- 26: Ankara** Kobanê davasını takip eden Mezopotamya Haber Ajansı muhabirleri D. Y. ve S. G. polis'in fiziksel şiddetine maruz kaldı ve davayı takip etmeleri engellendi.
- 26: İstanbul** "İşime Geri Dönmek İstiyorum" talebiyle Bakırköy Meydanı'nda oturma eylemi yapan KHK lılara müdahale eden polis 2 kişiyi gözaltına aldı.
- 26: İstanbul** CHP İl Başkanlığı önünde yapılan "İşimi Geri İstiyorum" eylemine müdahale eden polis Turan Aktaş ve Türkan Albayrak isimli 2 kişiyi gözaltına aldı.
- 26: İstanbul** Hasta mahpus Ali Osman Köse'nin tahliye edilmesi talebiyle Adli Tıp Kurumu önünde basın açıklaması yapmak isteyen TAYAD üyelerine engel olan polis, fiziksel güç kullanarak 3 kişiyi gözaltına aldı.
- 26: İstanbul** HDP İl binası önünde Kobane davası ile ilgili yapılmak istenen basın açıklamasına müdahale eden polis 2 gazeteciyi gözaltına aldı.
- 26: İstanbul** Rize'nin İkizdere ilçesine bağlı İşkencedere Vadisi'ne yapılmak istenen taşocağına karşı çıkanlara yönelik polis müdahalesini protesto etmek için yapılmak istenen basın açıklamasını polis engelledi.
- 26: İstanbul** Şişli Etfal Hastanesi önünde Halkevi üyelerinin "Aşıda Patent Kaldırılsın" talebiyle yapmak istedikleri basın açıklaması polis tarafından engellendi.
- 27: Ankara** Mamak ilçesindeki Kartaltepe Parkı'nda Tuzluca'yı Kadınları Dayanışma Derneği tarafından 1 Mayıs ile ilgili yapılmak istenen basın açıklamasını polis engelledi.
- 27: Antalya** Adliye giriş kapısında X-Ray cihazından geçme zorunluluğunu protesto eden avukatlara özel güvenlik müdahale etti.
- 28: Ankara** Mamak ilçesinde 1 Mayıs ile ilgili bildiri dağıtan Mamak 1 Mayıs Platformu üyelerine müdahale eden polis 6 kişiyi gözaltına aldı.
- 28: İzmir** HDP İzmir İl Yönetimince, il binası önünde yapmak istedikleri "Demokratik Siyaset Engellenemez" basın açıklaması öncesinde kolluk gücünün orantısız bir yığınak ile önlerine dikilmeleri ve açıklamayı engellemeye çalışmaları nedeniyle İl Eşbaşkanları durumu protesto eden kısa bir açıklama yaptılar.
- 28: İzmir** Karşıyaka'da Eğitim Sen 2 nolu Şubenin her hafta düzenlediği "İşimize Döneceğiz" basın açıklamasına destek vermek için grup halinde ve sloganlarla gelen DİSK8 Nolu Şube ve EMEP üyelerinin önü kesilerek sloganlarla yürümelerine izin verilmedi.

- 29: Ankara** Çankaya ilçesinde 1 Mayıs ile ilgili basın açıklamasının ardından polis eyleme katılanlara taşıdıkları bayrakları katlamadıkları, önlüklerini çıkartmadıkları gerekçesiyle biber gazıyla müdahale etti. Polis bir başka eylemci gruba yürüyüş sırasında müdahale etmişti.
- 29: İstanbul** Emek ve Adalet Platformu üyeleri tarafından Üsküdar ilçesinde iş cinayetlerinde yaşamını yitiren işçiler için kılınmak istenen sembolik gıyabi cenaze namazına polis müdahale ederek 8 kişiyi gözaltına aldı.
- 29: İzmir** 1 Mayıs için Konak Kemeraltı girişinde, sendikalar, meslek örgütleri, işçilerin ve siyasi yapıların katıldığı basın açıklamasına gelmek isteyen gruplara müdahale edildi ve 3 kişi darp edilerek, boyunlarına bastırılarak gözaltına alındı.
- kazandık, sokaklarda savunacağız" şiarıyla Diyarbakır Kayapınar ilçesi Dünya Kavşağı'nda yapmak istediği yürüyüşe polis tarafından engellendi.
- Özilhan'ın Beykoz'daki villasının önünde yapmak istedikleri basın açıklamasına müdahale eden polis fiziksel güç kullanarak birçok kişiyi gözaltına aldı.

2. Soruşturma ve Yargılamalar

- 01: Dersim** Newroz kutlamalarında katılarak halay çeken 35 kişiye "Koronavirüs tedbirleri kapsamında sosyal mesafe kuralını ihlal ettikleri" gerekçesiyle 427'şer TL idari para cezası verildi.
- 01: İstanbul** Silivri Cezaevi'nde tutuklu bulunan Av. Oya Aslan hakkında açılan davanın görülmesine 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam edildi.
- 02: Ankara** Milletvekilliği düşürülen Halkların Demokratik Partisi (HDP) Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu evine gelen polisler tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alınıp, cezaevine konuldu.
- 02: İstanbul** Gazeteci Yılmaz Özdil, sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek hakkında açılan bir soruşturma nedeniyle savcılığa ifade verdi.
- 02: İstanbul** Kadıköy ilçesinde Boğaziçi Üniversitesi'ne rektör atanmasını protesto ettikleri gerekçesiyle haklarında dava açılan 2'si tutuklu 23 kişi hakkında açılan davanın görülmesine 32. Asliye Ceza Mahkemesi'nde başlandı.
- 03: İzmir** DHKP/C örgütüne yönelik yapılan operasyonlarda Mart ayında gözaltına alınan 9 kişiden 8'i savcılık kararıyla serbest bırakılırken, Nöbetçi Sulh Ceza Hakimliğine çıkarılan 1 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 03: İzmir** PKK/KCK/YPG'ye yönelik sosyal medyadan propaganda yaptıkları gerekçesiyle 4 kişi TEM Ekiplerince gözaltına alındı.

- 04: Balıkesir** TEM Şubesi ekipleri Ayvalık, Bandırma, Edremit ilçelerinde sosyal medyada PKK/KCK propagandası yaptığı gerekçesiyle 4 kişiyi gözaltına aldı.
- 05: Adıyaman** HDP il binasına ihbar olduğu gerekçesiyle polis tarafından baskın düzenlendi,
- 05: Ankara** KHK ile ihraç edilmeleri üzerine başlattıkları “İşimi Geri İstiyorum” eylemlerinin katılımcıları hakkındaki davanın duruşmasına 28. Ağır Ceza Mahkemesi’nde devam edildi.
- 05: Denizli** TEM Şube ekiplerince sosyal medya hesaplarından DHKP/C, TKP/ML,THPK/C propagandası yaptığı gerekçesiyle 1 kişi gözaltına alındı
- 05: Diyarbakır** Rosa Kadın Derneği’ne polis tarafından baskın düzenlendi arama yapıldı.
- 06: İstanbul** Gazeteci Melis Alphan hakkında sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek açılan davanın görülmesine 32. Ağır Ceza Mahkemesi’nde başlandı.
- 06: Kars** 2’nci Ağır Ceza Mahkemesi, Belediye Eşbaşkanı Şevin Alaca’yı “Örgüt üyeliği”nden 6 yıl 10 ay 15 gün hapisle cezalandırdı. Alaca tahliye edildi.
- 06: Mardin** Kızıltepe ilçesinde Newroz kutlaması nedeniyle Tertip Komitesi üyesi 7 kişi hakkında “2911 Sayılı Gösteri ve Yürüyüş Kanununa Muhalefet” iddiasıyla soruşturma açıldı.
- 07: Diyarbakır** 9’uncu Ağır Ceza Mahkemesi HDP PM Üyesi Halide Türkoğlu’na “örgüt üyeliği” suçlamasıyla 6 yıl 3 ay hapis cezası verdi.
- 07: Diyarbakır** DBP İl Örgütü basın çalışanı İsmail Bardakçı 11’inci Ağır Ceza Mahkemesi’nce “örgüt üyesi olmak” suçlamasıyla 6 yıl 3 ay hapse mahkum edildi.
- 07: İstanbul** ÇHD Genel Başkanı Av. Selçuk Kozağaçlı ve Av. Barkın Timtik hakkında açılan davanın görülmesine 18. Ağır Ceza Mahkemesi’nde devam edildi.
- 08: Ankara** Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) üyesi 3 kişi hakkında “yasadışı örgüt üyesi olmak” iddiasıyla 27. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın ilk duruşması görüldü. Gelecek duruşma 25 Haziran’da.
- 08: Artvin** Sol Parti İl Örgütü binasına “İstanbul Sözleşmesi bizimdir. Tek adamın kararnameleri hükümsüzdür” pankartı asılması nedeniyle İl Başkanı Sercan Dede ve Borçka İlçe Başkanı Ömer Çatan gözaltına alındı.
- 08: Dersim** Pertek ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, HDP İlçe Eşbaşkanı Aydın Köse gözaltına alındı. Eş zamanlı olarak HDP İlçe Örgütü de basıldı ve arandı.
- 08: İstanbul** CHP İstanbul milletvekili Sezgin Tanrikulu hakkında Cumhurbaşkanı’na hakaret ettiği iddiasıyla açılan davanın görülmesine Bakırköy 37. Asliye Ceza Mahkemesi’nde devam edildi.
- 09: Adana** Aralarında HDP İl Eş Başkanları, Baro eski başkanın da olduğu 14 kişi hakkında Diyarbakır, Mardin ve Van Büyükşehir Belediyeleri’ne kayyım atanmasını protesto etmek için 26 Ağustos 2020 tarihinde düzenlenen basın açıklaması nedeniyle 3. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın ilk duruşması görüldü.

- 09: Ankara** HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş hakkında ‘tehdit’ ve ‘terörle mücadelede görev alan kamu görevlilerini hedef gösterme’ iddiasıyla 25. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davaya devam edildi. Gelecek duruşma 7 Mayıs’ta.
- 09: İstanbul** Aralarında Ankara’da "İşimi Geri İstiyorum Eylemi" katılımcılarından Nuriye Gülmen’in de olduğu 9’u tutuklu 16 kişi hakkında açılan davanın görülmesine 27. Ağır Ceza Mahkemesi’nde başlandı.
- 09: Mardin** Yeşilli ilçesinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Belediye tarafından yapılmak istenen kentsel dönüşüm projesine karşı 6 Nisan 2021 tarihinde protesto eylemi yapıldı. Gül Mahallesi Muhtarı Çağdaş Araz, Protesto eylemini organize ettiği iddiasıyla, Kaymakamlık tarafından bir ay süreyle görevinden uzaklaştırıldı. Bu eylemle kentsel dönüşüme tepki gösteren 10 yurttaş hakkında, Belediye Başkanı Hayrettin Demir’e “hakaret” ve “Toplantı ve Gösteri” yasasını ihlal ettikleri iddiasıyla soruşturma başlatıldı.
- 11: Denizli** Mart ayında Çınar Meydanında İstanbul Sözleşmesi ile ilgili basın açıklamasına katılan 4 İranlı Mülteci 5 Nisan’da gözaltına alındı. 6 Nisan’da haklarında “kamu düzenini bozmak iddiasıyla” sınırışı kararı verildi.
- 13: Diyarbakır** 2020 yılının Ekim ayında “Gizli tanık ifadeleri” doğrultusunda başlatılan soruşturma kapsamında gazeteci Cihan Ölmez hakkında “Örgüt propagandası yapmak” suçundan 5’inci Ağır Ceza Mahkemesinde dava açıldı. İddianamede 2015 ve 2016 yıllarında Şırnak’ın Cizre ilçesinde ilan edilen sokağa çıkma yasakları ve yaşanan çatışmalar sırasında kentte bulunan Ölmez’in basın yayın organlarına verdiği demeçler ve sosyal medya hesaplarından yapmış olduğu paylaşımları suç kanıtı olarak gösterildi.
- 13: İstanbul** Yazar ve gazeteci Şahin Alpay, Ali Bulaç, Mümtazer Türköne ve Mehmet Özdemir hakkında verilen mahkumiyet kararlarının Yargıtay tarafından bozulması üzerine davanın yeniden görülmesine 13. Ağır Ceza Mahkemesi’nde yeniden başlandı.
- 14: Ankara** HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş hakkında 19. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine devam edildi. Gelecek duruşma 6 Mayıs’ta.
- 14: Diyarbakır** HDP İl Eşbaşkanı Hülya Alökmen Uyanık’ın 2012 yılında SES Şube Eşbaşkanı olduğu sırada hakkında açılan davanın karar duruşması, 9’uncu Ağır Ceza Mahkemesi’nde görüldü. Mahkeme, "örgüt üyesi olmak" suçunun cezasının 7 yıl 6 ay olan alt sınırından uzaklaşarak, Alökmen’e 10 yıl 6 ay hapis cezası verdi ve hakkında yakalama kararı çıkarttı. Alökmen, Mardin’in Savur ilçesinde gözaltına alındı.
- 14: Diyarbakır** Sur ilçesinde Demir Otel’de 18, 19, 20 Ocak 2020 tarihinde izlenime kapalı olarak yapılan "Ulusal Birlik Çalıştay”ndaki konuşmaları nedeniyle Milletvekili Leyla Güven hakkında "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla soruşturma başlatıldı.

- 14: Edirne** Mültecilerin sınır geçişine ilişkin haber takibi yaptıkları gerekçesiyle gazeteci Naci Kaya ve İdris Sayılğan hakkında 8. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davada iki gazetecinin beraatına etti.
- 14: İstanbul** Gazeteci Buse Söğütlü hakkında açılan davanın görülmesine 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam edildi.
- 15: İstanbul** Gazeteci Cengiz Çandar hakkında sosyal medya paylaşımı nedeniyle açılan davanın görülmesine 30. Asliye Ceza Mahkemesi'nde devam edildi.
- 15: Ordu** Korgan ilçesinde yapılmak istenen hidroelektrik santraline (HES) karşı mücadele eden 7 yurttaş hakkında 'iş ve çalışma hürriyetini ihlal' iddiasıyla Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine başlandı. Gelecek duruşma 25 Haziran'da.
- 16: Antalya** İ. H. Adli kişi, katıldığı bir eylemde slogan attığı iddiasıyla hakkında cumhurbaşkanına hakaret suçundan 14. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davada beraat etti.
- 16: İzmir** Menderes İlçesinde PKK/KCK/PYD/YPG'li olduğu gerekçesiyle 2 Suriye uyruklu kişi gözaltına alındı.
- 16: Konya** Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) tarafından Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi sınırları içinde yer alan Gare bölgesine yönelik düzenlenen askeri operasyonla ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alınan R. K. sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla tutuklandı.
- 19: İstanbul** Av. Efan Bolaç, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek hakkında açılan bir soruşturma nedeniyle savcılığa ifade verdi.
- 19: İstanbul** Tiyatro sanatçısı Genco Erkal, sosyal medya paylaşımında Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği iddiasıyla açılan soruşturma kapsamında Cumhuriyet Başsavcılığı Basın suçları soruşturma bürosuna ifade verdi.
- 19: İstanbul** Yazar Erol Mütercimler hakkında katıldığı bir televizyon programında söylediği sözler nedeniyle 12. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davada mahkeme Mütercimler'i 10 ay hapis cezası ile cezalandırdı ve cezayı erteledi.
- 20: İstanbul** Gazeteci İnci Aydın, Yeni Yaşam gazetesinde yer alan 17 Temmuz 2020 tarihli bir haber nedeniyle 26. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada aklandı.
2015 ve 2016 yıllarında Şırnak'ın Cizre ilçesinde ilan edilen sokağa çıkma
- 21: Denizli** 5 Nisan'da gözaltına alınarak GGM'de tutulan 4 İranlı mültecinin idari gözetime yaptığı itiraz reddedildi.
- 21: Samsun** Sol Parti İl Başkanı hakkında partisine ait sosyal medya hesabı üzerinden yapılan ve Deniz Gezmiş ve Mahir Çayan'ın fotoğraflarının yer aldığı paylaşım ile ilgili 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla soruşturma açıldı.

- 22: Antalya** Gezi Parkı ile ilgili yapılan eylemler nedeniyle 40 kişi hakkında kamu malına zarar vermek, görevi yaptırmamak için direnmek vb. iddialarla 18. Asliye
- 22: Antalya** Gezi Davasında, zaman aşımına 15 ay kala, yargılanan 40 kişiye 8 ay 10 gün ile 1 yıl 8 ay arasında değişen cezalar verildi.
- 26: Diyarbakır** Gazeteci Durket Süren hakkında 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davaya devam edildi. Durket Süren hakkında, sosyal medya paylaşımları ve KHK ile kapatılmış Azadiya Welat ve Özgür Gündem gazetelerinin yasaklı sayılarının satışını yaptığı gerekçesiyle 'örgüte yardım etmek' ve 'örgüt propagandası yapmak' suçlarından 1 yıldan 8 yıla kadar hapis cezası isteniyor. Gelecek 20 Eylül 2021 tarihinde.
- 26: Diyarbakır** Ermeni Soykırımı'na ilişkin açıklama nedeniyle Baro Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri hakkında "Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, devletin kurum ve organlarını aşağılama" iddiasıyla soruşturma başlatıldı.
- 27: Manisa** Sabah saatlerinde HDP'lilerin evlerine yapılan operasyonlarda 6 kişi gözaltına alındı.
- 27: Mardin** 20 Ağustos 2019 tarihinde Büyükşehir Belediyesi'ne kayyım atanmasına yönelik protestolar sırasında gözaltına alınan 5'i gazeteci (Rojda Aydın, Halime Parlak, Nurcan Yalçın, Ahmet Kanbal ve Mehmet Şah Oruç) 8 kişi hakkında hakkında 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine başlandı. Gelecek duruşma 13 Ekim 2021 tarihinde.
- 28: Ankara** Milletvekilliği düşürülen HDP Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde yaptığı adalet nöbeti gerekçe gösterilerek 'kamu görevini usulsüz üstlenme' ve 'iş yeri dokunulmazlığını ihlal etme' iddialarıyla bir iddianame hazırlandı.
- 29: İstanbul** 2013 yılında Newroz kutlamaları sırasında yaptığı konuşma nedeniyle HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş (4 yıl 8 ay) ve Eski Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'e (3 yıl 6 ay) verilen hapis cezaları Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Mahkemesi tarafından onandı.
- 29: İstanbul** Bülent Şık, Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülen fakat sonuçları kamuoyu tarafından paylaşılmayan bir projedeki bulguları "Türkiye'yi kanser eden ürünleri devlet gizledi biz açıklıyoruz. İşte zehir listesi" başlıklı yazı dizisiyle kamuoyuna açıkladığı gerekçesiyle 26. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada beraat etti.
- 29: İstanbul** CHP İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu sosyal medya paylaşımlarında Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği iddiasıyla açılan davada 56.000. tazminata mahkum edildi.

3. Diğer uygulamalar

- 02: Bursa** Sözcü ve Sabah gazetesi internet sitelerinde yer alan CHP Osmangazi eski ilçe başkanı hakkındaki cinsel taciz iddialarıyla ilgili 3 ayrı habere 6. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararı ile erişim engeli getirildi.
- 03: Muş** Valilik, tüm eylem ve etkinlikleri 15 gün süreyle yasakladı.
- 05: Siirt** Valilik, tüm eylem ve etkinlikleri 15 gün süreyle yasakladı.
- 06: Ankara** İçişleri Bakanlığı yaptığı bir açıklamada Mart ayı içinde 5.478 kişi hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek işlem yapıldığını, 261 kişinin gözaltına alındığını ve 11 kişinin tutuklandığını duyurdu.
- 06: Mardin** Valilik, tüm eylem ve etkinlikleri 15 gün süreyle yasakladı.
- 07: Ankara** 11 milletvekili hakkında dokunulmazlıklarının kaldırılması talebiyle hazırlanan 14 fezleke Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne gönderildi.
- 07: İskenderun** Kaymakamlık yaptığı duyuruyla 8 Nisan itibariyle ilçede her türlü toplantı ve gösteri yürüyüşlerini 7 gün süreyle yasakladığını duyurdu.
- 09: İstanbul** Diken, Dw, evrensel, Yurtgazetesi internet sitelerii ile iki ayrı sosyal medya hesaplarında yer alan haber ve paylaşımlara Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliği kararı ile erişim engeli getirildi.
- 10: Kastamonu** CHP'nin hazırladığı "128 Milyar Nerede?" konulu afişin savcılığın talimatı ile indirildi.
- 12:Alanya** Alanya L Tipi CİK'da tecride karşı açlık grevi yapan mahpuslara 11 günlük hücre cezası verildi.
- 13: Bursa** Birgün ve Sol.org sitelerinde yer alan İstanbul Sözleşmesi'ne ilişkin 3 habere 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişim engeli getirildi.
- 14: Bilecik** CHP'nin hazırladığı "128 Milyar Nerede?" konulu afişin savcılık talimatı ile indirildi.
- 14: İstanbul** "Alman karikatüristler Erdoğan'ı fena çizdi" başlıklı haber nedeniyle Evrensel Gazetesi Sorumlu Yazışları eski Müdürü Cem Şimşek hakkında Bakırköy 27. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine devam edildi.
- 14: İstanbul** gazetemanifesto, kocaeligazetesi, halktv internet sitelerinde yer alan Kocaeli Üniversitesi rektörünün oğlunun Cumhurbaşkanı atanmasıyla ilgili haberlere ilişkin Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliği'nce erişim engeli getirildi.
- 14: Karaman** CHP'nin hazırladığı "128 Milyar Nerede?" konulu afişin valilik talimatı ile indirildi.
- 14: Kastamonu** CHP'nin hazırladığı "256 Kağıdın Yarisını Nettiniz Deyvesenize?" konulu afiş savcılığın talimatı ile indirildi.
- 14: Niğde** CHP'nin hazırladığı "128 Milyar Nerede?" konulu afişin savcılık talimatı ile indirildi.
- 16: Hakkari** Valilik, tüm eylem ve etkinlikleri 15 gün süreyle yasakladı.

- 16: Zonguldak** CHP tarafından hazırlanan “Tek Adam A.Ş. Elektrik Faturası” ve “Tek Adam A.Ş. Doğalgaz Faturası” başlıklı broşürlerin dağıtımı “tek adam” ifadesi gerekçe gösterilerek verilen savcılık kararına dayanılarak polis tarafından engellendi.
- 19: Adana** 1 Mayıs ile ilgili afiş asan Emek Partisi yöneticisi 3 kişiye Kabahatler Kanunu uyarınca toplam 39.711 TL idari para cezası kesildi.
- 19: Ankara** Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) ana haber bülteninde yer alan bir haber nedeniyle Halk TV’ye idari para cezası verdi.
- 19: Ankara** 20 milletvekili hakkında dokunulmazlıklarının kaldırılması talebiyle hazırlanan 22 fezleke Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne gönderildi.
- 19: Van** Valilik, tüm eylem ve etkinlikleri 15 gün süreyle yasakladı.
- 20: Adana** Halkların Demokratik Partisi’nin (HDP) Seyhan ilçe binasına İstanbul Sözleşmesi ile ilgili astığı pankart polis tarafından indirildi.
- 20: Bartın** CHP’nin hazırladığı “128 Milyar Nerede?” konulu afişin valilik talimatı ile indirildi.
- 20: Siirt** Valilik, tüm eylem ve etkinlikleri 15 gün daha yasakladı.
- 28: Ankara** Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) KRT ve Tele 1 Kanalına yayınları nedeniyle idari para cezası verdi.
- 30: Ankara** Emniyet Genel Müdürlüğü’nün 27 Nisan 2021 tarihinde “Ses ve Görüntü Kaydı Alınması” başlıklı bir genelge göndererek yurttaşların kamera kaydı alınmasını engelleme talimatı verdiği öğrenildi.

4. YORUM VE ÖNERİLER

Osman İşçi (İHD Yön. Kur. Üyesi)

Ankara ve civar illerinde Nisan 2021 döneminde ifade özgürlüğü, toplantı ve gösteri hakkı bakımından müdahale, gözaltı ve soruşturma, yargılama alanındaki ihlaller devam etti. Bu dönemde ihlallerde özellikle kolluk müdahalesi, erişim engeli, fezleke hazırlanması, afiş toplatılması ve yargılamaların devam ettiği gözlemlendi. Hak ihlallerine yol açan uygulamalar Nisan 2021’de de devam etti. Bu ihlallerin uzun vadeli planlama ve koordinasyon ile etkili bir biçimde belgelenmesi, raporlanması ve savunuculuk çalışmalarının yapılması gerekiyor.

Coşkun Üsterci (TİHV Genel Sekreteri)

2021 Nisan ayı, bakımından yine yoğun ihlallerin yaşandığı bir ay oldu. Öne çıkan ihlalleri şöyle değerlendirebiliriz;

Nisan ayı boyunca işçi ve emekçilerin yaptığı çok sayıda basın açıklaması ve protesto etkinliklerine kolluk güçlerinin şiddet kullanarak yaptığı müdahaleler dikkat çekti. Bunun sonucunda çok sayıda kişi gözaltına alındı, yaralanalar oldu. Bu tür eylemlerin ve müdahalelerin merkezi İstanbul idi. Söz konusu kolluk müdahaleler, çoğunlukla sendikal örgütlenme yaptıkları için işten atılan işçilerin eylem ve direnişlerine yönelik oldu. Böylelikle ifade, toplanma ve örgütlenme özgürlükleri ile birlikte işkence ve diğer kötü muamele yasağı da zincirleme bir şekilde ihlal edildi.

Bu ihlallere iki örnek vermek istiyorum: İlki Kocaeli'nin Çayırova ilçesindeki Migros deposunda çalışan ve Depo, Liman, Tersane ve Deniz İşçileri Sendikası'nda (DGD-Sen) örgütlendikten sonra işten çıkarılan işçilere yönelik saldırılar. İşçiler tarafından, Migros Yönetim Kurulu Başkanı Tuncay Özilhan'ın İstanbul'un Beykoz ilçesindeki villası önünde 5, 8 ve 14 Nisan 2021 tarihlerinde yapılan basın açıklamalarına polisin müdahalesi sonucunda en az 60 kişi gözaltına alındı. 2 kişi yaralandı, ters kelepçe uygulamasına karşı çıkan 1 kişinin kolu kırıldı. Diğer örnek ise PTT-SEN üyesi oldukları gerekçesiyle işten çıkarılan PTT işçileri. 15 Nisan 2021 tarihinde İstanbul'da işçiler tarafından yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 8 kişiyi gözaltına aldı. Polisin ayrıca gözaltına alınanların telefonlarına el koyduğu ve müdahaleye ilişkin görüntüleri de sildiği öğrenildi.

Bu son ifade ettiklerim, yani polisin gözaltına alınan kişilerin telefonlarına el koyup müdahale görüntülerini silmesi Nisan ayının öne çıkan bir başka konusunu oluşturuyor. Bir süreden beri polisin özellikle barışçıl toplantı ve gösterilere yönelik müdahaleler sırasında başvurduğu orantısız, kural dışı/denetim dışı zor ve şiddetini belgeleyen gazeteci ve yurttaşlara yönelik keyfi engelleme ve baskı uygulamalarında bir artış görülmekteydi. Bu uygulamalar sonunda bir kurala bağlanıp meşrulaştırılmaya çalışıldı. Emniyet Genel Müdürlüğü 27 Nisan 2021 tarihinde yayımladığı "Ses ve Görüntü Kaydı Alınması" başlıklı bir genelge ile polis müdahaleleri sırasında ses ve görüntü kayıtlarının alınmasının "özel hayatın gizliliğini ihlal ettiği" gerekçesiyle engellenmesi ve hatta kanuni şartlar oluştuğunda ses ve görüntü kaydeden kişilere yönelik adli işlem yapılması talimatı verdiği öğrenildi. Bu genelgenin yayınlanması, Anayasa'da güvence altına alınan barışçıl toplantı ve gösteri yapma özgürlüğüne yönelik kolluk güçlerinin keyfi ve yasa/hukuk dışı müdahaleleri sırasında başta işkence ve kötü muamele olmak üzere işlenen suçların üstünün örtülmesine ve görünmez kılınmasına yol açacak kaygı verici bir gelişmedir. Aynı zamanda yurttaşların ve medyanın ihlallere görünürlük kazandırma, kamusal ve demokratik denetim yapma hak ve sorumluluklarını da ortadan kaldıracaktır.

Nisan ayında yaşanan bir başka kaygı verici gelişme ise demokratik bir toplumda asli fonksiyonu siyasal iktidarın aldığı kararları ve gerçekleştirdiği icraatları eleştirmek ve denetlemek olan muhalefet partilerinin bu kapsamda kullandığı pankart, afiş ve reklam panolarının savcılık talimatı ve mahkeme kararıyla indirilmesi ve yasaklanmasıdır. Bu uygulama açıkça ifade ve örgütlenme özgürlüğüne yönelik ağır bir saldırdır. Siyasal alanın muhalefet partilerine tümüyle kapatılması anlamına gelmektedir. Bu kapsamda Sol Parti'nin Artvin'de il ve 2 ilçe ile Edirne il binaları, Halkların Demokratik Partisi'nin (HDP) İstanbul'da Sultangazi ile Adana'da Seyhan ilçe

binaları olmak üzere toplam 6 yerde siyasi parti binalarına asılan “İstanbul Sözleşmesi” feshedilmesini eleştiren pankartlar indirildi. Ayrıca ana muhalefet partisi Cumhuriyet Halk Partisi’nin (CHP) 5 ilde reklam panolarına, 7 il ve 41 ilçede ise parti binalarına asılan, T.C. Merkez Bankası rezervlerinden harcanan 128 milyar doların akıbetini soran pankart ve afişleri indirildi.

Türkiye’de yıllardır 1 Mayıs İşçi Bayramı hep gerilimli geçmektedir. Ancak bu yıl pandemi yasakları/kısıtlamaları nedeniyle gerilim daha da yüksek oldu. 1 Mayıs’ı kutlamak isteyen gruplara ve sendikalara yönelik müdahaleler daha kutlamaların hazırlık aşamasında, Nisan ayında başladı. 15 – 29 Nisan 2021 tarihleri arasında Adana, Ankara, İzmir ve İstanbul başta olmak üzere Türkiye genelinde 1 Mayıs’la ilgili bildiri dağıtan ve afiş asan ya da basın açıklaması yapan kişilere yönelik müdahaleler sonucu 3’ü gazeteci en az 136 kişi gözaltına alındı, 11 kişiye Kabahatler Kanunu kapsamında yüksek para cezası kesildi. 15 - 20 Nisan 2021 tarihleri arasında 8 il (Aydın, Denizli, Edirne, Hakkari, İstanbul, Kocaeli, Siirt ve Van) ve 2 ilçede (Gebze ve Kartal) valilikler ve kaymakamlıklar tarafından tüm eylem ve etkinlikler, 1 Mayıs’ı da kapsayacak şekilde 15 gün ile 1 ay arasında sürelerde yasaklandı.

Söz valilik yasaklarına geldiğine göre bu ayın değerlendirmesini yine Van’da dört yılı aşkın bir süredir kesintisiz devam eden eylem etkinlik yasağına değinerek bitireyim. Van Valiliği 17 Mayıs 2021 tarihinde il genelinde gösteri yürüyüşü ve açık hava toplantıları başta olmak üzere tüm eylem ve etkinlikleri 15 gün süreyle yasakladı. Bu karar ile Van’da 21 Kasım 2016 tarihinden bu yana kesintisiz olarak uygulanan eylem ve etkinlik yasağı süresi 1624 güne çıkmış oldu.